HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

14 iunie 2007 *

În cauza C-342/05,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 226 CE, introdusă la 14 septembrie 2005,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii M. van Beek și I. Koskinen, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Finlanda, reprezentată de doamna E. Bygglin, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

* Limba de procedură: finlandeza.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii K. Schiemann, J. Makarczyk, L. Bay Larsen (raportor) și J.-C. Bonichot, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 30 noiembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că, prin autorizarea vânătorii de lupi fără a respecta motivele de derogare consacrate la articolul 16 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109, denumită în continuare „Directiva habitate"), Republica Finlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 12 alineatul (1) și al articolului 16 alineatul (1) din această directivă.

Cadrul normativ

Directiva habitate

2 Conform articolului 12 alineatul (1) din Directiva habitate:

„Statele membre iau măsurile necesare pentru a institui un sistem de protecție riguroasă a speciilor de animale enumerate în anexa IV litera (a) în aria lor de extindere, interzicând:

(a) orice formă de capturare sau ucidere deliberată a specimenelor din aceste specii în natură;

[...]"

3 Anexa IV a Directivei habitate este intitulată „Speciile de animale și plante de importanță comunitară care au nevoie de protecție strictă". Această anexă IV, la litera (a), astfel cum a fost modificată prin Actul privind condițiile de aderare a Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană [JO 1994, C 241, p. 21, și JO 1995, L 1, p. 1, denumită în continuare „Anexa IV litera (a)"], menționează specia următoare: „*Canis lupus* (cu excepția populațiilor finlandeze din interiorul zonei de gestionare a renilor, astfel cum a fost definită la alineatul 2 din legea finlandeză nr. 848/90 din 14 septembrie 1990 referitoare la gestionarea renilor)".

4 Articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate prevede:

„Statele membre pot deroga de la dispozițiile articolelor 12, 13, 14 și 15 literele (a) și (b), cu condiția ca derogarea să nu afecteze negativ menținerea populațiilor din speciile respective la un stadiu corespunzător de conservare în aria lor de extindere naturală și în măsura în care nu există o alternativă satisfăcătoare la derogare, în următoarele scopuri:

(a) pentru a proteja fauna și flora sălbatică și pentru a conserva habitatele naturale;

(b) pentru a evita daunele grave asupra recoltelor, efectivelor de animale, pădurilor, exploatațiilor piscicole, apelor și altor forme de proprietate;

(c) în folosul sănătății și siguranței publice sau pentru alte motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic și în situații care ar avea efecte benefice de importanță majoră asupra mediului;

[...]"

5 Stadiul de conservare a speciilor este definit la articolul 1 litera (i) din Directiva habitate:

„(i) *stadiul de conservare a unei specii* înseamnă efectul unui ansamblu de factori care influențează specia respectivă, putând afecta aria de extindere naturală pe termen lung a speciei și abundența populației acesteia pe teritoriul prevăzut la articolul 2;

«Stadiul de conservare» este considerat «corespunzător» dacă:

— datele de dinamică a populației pentru specia respectivă indică faptul că specia se menține pe termen lung ca element viabil al habitatelor sale naturale

și

— aria de extindere naturală a speciei nu se reduce și nici nu amenință să se reducă în viitorul apropiat

și

— specia dispune și este foarte probabil că va continua să dispună de un habitat suficient de extins pentru a-și menține populația pe termen lung".

Reglementarea finlandeză

6 Din dosarul prezentat Curții reiese că articolele 12 și 16 din Directiva habitate au fost transpuse în dreptul finlandez referitor la vânătoare în termeni care sunt în mod sensibil identici.

7 În ceea ce privește autorizația de sacrificare a lupilor, există totuși reglementări speciale. Vânătoarea de lupi este autorizată, în fiecare caz în parte, de către districtul competent de protecție a vânatului. În schimb, limitele superioare regionale de vânătoare, mai precis numărul maxim de lupi care poate fi vânat în fiecare district în cursul perioadei de vânătoare cuprinse între 1 noiembrie și 31 martie, sunt stabilite de Ministerul Agriculturii și Pădurilor. Aceste limite sunt stabilite astfel încât populația de lupi să nu fie periclitată în districtele respective. Se ține cont de ansamblul cunoștințelor referitoare la mortalitatea acestor animale, în special de aceea care rezultă din accidente rutiere și din activități umane.

8 Pentru a autoriza vânătoarea, districtele de protecție a vânatului trebuie să examineze dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate, care a fost transpus în dreptul intern. Pe de altă parte, atunci când este atinsă o limită superioară regională de vânătoare, depășirea acesteia nu este posibilă decât cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 16 alineatul (1) și necesită o autorizație ministerială specială.

9 În plus, deși forțele de poliție pot sacrifica animale în circumstanțe excepționale, acestea nu o pot face decât dacă sunt respectate condițiile menționate la punctul 8 din prezenta hotărâre.

Procedura precontencioasă

10 Comisia a inițiat procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor prin trimiterea către Republica Finlanda a unei scrisori de punere în întârziere datată 10 aprilie 2001. După ce acest stat membru a răspuns la punerea în întârziere printr-o scrisoare din 6 iulie 2001, Comisia a emis la 26 iunie 2002 un aviz motivat. Aceasta indica în avizul motivat faptul că vânătoarea de lupi, astfel cum a fost autorizată, nu îndeplinea condițiile prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate, întrucât, în Finlanda, stadiul de conservare a lupilor nu era corespunzător, puteau fi puse în aplicare alte soluții și permisele de vânătoare erau eliberate fără a se stabili o legătură cu indivizii care cauzează pagube importante. Republica Finlanda a răspuns la acest aviz motivat printr-o scrisoare din 28 august 2002.

11 Cu toate acestea, considerând că neîndeplinirea obligațiilor imputată subzista, la 14 septembrie 2005, Comisia a introdus prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Argumentele părților

12 Mai întâi, Comisia precizează că, în Finlanda, întrucât lupul constituie o specie aflată în pericol, stadiul de conservare a acesteia nu poate fi considerat corespunzător în acest stat membru.

13 În continuare, Comisia susține că practica finlandeză care constă în autorizarea vânătorii ca acțiune de prevenire ar fi contrară articolului 16 alineatul (1) din

Directiva habitate. Într-adevăr, atunci când se consideră că este foarte posibil ca un lup să cauzeze pagube importante, aceste pagube ar putea fi evitate, în general, altfel decât prin sacrificarea preventivă. S-ar putea avea în vedere utilizarea substanțelor repulsive, a parfumurilor, a gardurilor electrice sau altele, închiderea vitelor sau a câinilor pe timpul nopții, sau chiar repararea pagubelor cauzate. Atunci când permisele de vânătoare sunt eliberate cu titlu preventiv, nu mai există probabilitatea ca sacrificările să vizeze lupii care cauzează pagube importante. Indiferent de situație, aceste permise ar fi eliberate de autoritățile finlandeze fără să se fi stabilit în mod corespunzător o legătură cu indivizii care cauzează astfel de pagube. În aceste condiții, vânătoarea nu ar reprezenta un mijloc foarte eficient de prevenire a unor astfel de pagube.

14 În sfârșit, Comisia invocă faptul că nu sunt justificate cotele teritoriale anuale stabilite în avans de către Ministerul Agriculturii și Pădurilor pentru o perioadă limitată, întrucât derogările de la sistemul de protecție riguroasă trebuie apreciate independent de perioada în cauză și luate în considerare în mod separat în ceea ce privește fiecare permis de vânătoare, în conformitate cu articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate. Pe de altă parte, practica autorităților finlandeze ar conduce la o situație în care unii lupi pot fi sacrificați în mod legal, deși limita maximă stabilită de Ministerul Agriculturii și Pădurilor este cu mult depășită. Astfel, în cursul sezonului 2003-2004, în special, deși limita maximă ar fi fost stabilită la opt lupi, ar fi fost acordate unsprezece permise derogatorii, iar două permise ar fi fost eliberate în plus de poliție. În final, în cursul acestui sezon, ar fi fost sacrificați doisprezece lupi.

15 Comisia concluzionează că, dat fiind că stadiul de conservare a lupului în Finlanda nu este corespunzător, că pot fi puse în aplicare alte soluții și că permisele de vânătoare sunt eliberate fără să se fi stabilit în mod corespunzător o legătură cu indivizii care cauzează pagube importante, vânătoarea de lupi este autorizată în Finlanda într-o măsură care nu respectă condițiile prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate.

16 Guvernul finlandez invocă faptul că vânătoarea de lupi necesită un permis care poate fi obținut printr-o cerere scrisă și motivată în care să se menționeze teritoriul și numărul de animale avute în vedere, depusă la districtul local de protecție a vânatului. Acest district, întrucât dispune de cunoștințe adecvate referitoare la zona sa, ar examina dacă vânătoarea împiedică menținerea unui nivel corespunzător de conservare a speciei, dacă este posibil să se prezinte o alternativă satisfăcătoare și dacă sunt îndeplinite condițiile în materie de derogare prevăzute la articolul 16 alineatul (1).

17 În plus, deciziile de eliberare a permiselor de vânătoare ar fi luate în egală măsură în funcție de o limită superioară regională de specimene care pot fi vânate în fiecare district de protecție a vânatului, stabilită de Ministerul Agriculturii și Pădurilor și care corespunde cantității de specimene care pot fi eliminate biologic, fără ca populațiile să fie puse în pericol. Prin urmare, nu ar fi vorba despre un contingent care trebuie realizat sau epuizat.

18 Guvernul finlandez susține că practica sa nu împiedică menținerea, în Finlanda, a unei stări de conservare corespunzătoare a populației de lupi. Într-adevăr, aceasta ar fi crescut în mod considerabil în ultimii ani. Același lucru ar fi valabil și pentru zona geografică de populare. De altfel, datele de dinamică a populației pentru specia respectivă ar indica faptul că specia se poate menține pe termen lung ca element viabil al habitatelor sale naturale.

19 În ceea ce privește condiția întemeiată pe „lipsa unei alternative satisfăcătoare", respectivul guvern invocă faptul că, în măsura posibilului, sunt utilizate diverse mijloace, separat sau combinate, cu scopul de a preveni sau de a diminua pagubele cauzate de lupi. În orice caz, districtele de protecție a vânatului iau în considerare orice alternativă satisfăcătoare înainte de a elibera un permis de vânătoare. În această privință, guvernul finlandez insistă asupra faptului că soluțiile de înlocuire la care se referă Comisia în speță nu sunt, totuși, adaptate pentru fiecare caz particular.

20 În opinia acestui guvern și contrar susținerilor Comisiei, articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate nu interzice să se deroge de la sistemul de protecție riguroasă în scopul de a preveni pagube importante. De asemenea, ar fi inexact faptul că deciziile prin care autoritățile naționale competente eliberează permise de vânătoare de lupi nu conțin identificarea lupilor care provoacă pagube importante. Într-adevăr, aceste decizii ar stabili în mod precis zonele geografice acoperite de acele permise și care adăpostesc lupii ce cauzează astfel de pagube. Cu toate acestea, lupul fiind un animal care trăiește în haită, permisele de vânătoare nu pot identifica întotdeauna specimenul sau specimenele care cauzează aceste pagube. Totuși, atunci când indivizii în cauză care aparțin unei haite sunt cunoscuți, aceștia ar face obiectul permiselor de vânătoare eliberate. Pe de altă parte, atunci când animalul respectiv se deplasează singur, permisul de vânătoare ar putea, de asemenea, să îl vizeze în mod individual.

Aprecierea Curții

21 Astfel cum arată în mod corect avocatul general la punctul 16 din concluzii, în prezenta acțiune, Comisia nu contestă nici reglementarea finlandeză, nici un caz concret de sacrificare a lupilor, ci critică practica administrativă a autorităților finlandeze în materie de vânătoare de lupi.

22 Or, chiar dacă reglementarea națională aplicabilă este, în sine, compatibilă cu dreptul comunitar, o neîndeplinire a obligațiilor de către un stat membru poate decurge din existența unei practici administrative care încalcă acest drept (a se vedea hotărârea din 27 aprilie 2006, Comisia/Germania, C-441/02, Rec., p. I-3449, punctul 47).

23 În această privință, reiese dintr-o jurisprudență constantă că, în cadrul unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, revine Comisiei sarcina de a stabili existența pretinsei neîndepliniri a obligației. Comisia este cea care trebuie să prezinte Curții elementele necesare pentru ca aceasta să verifice existența neîndeplinirii obligațiilor, fără a se putea întemeia pe o prezumție oarecare (a se vedea în special hotărârea din 6 noiembrie 2003, Comisia/Regatul Unit, C-434/01, Rec., p. I-13239, punctul 21, și hotărârea Comisia/Germania, citată anterior, punctul 48).

24 Astfel, în cadrul prezentei acțiuni, revine Comisiei sarcina de a dovedi că practica urmată în Finlanda aduce atingere sistemului de protecție riguroasă a lupului ca specie care figurează în anexa IV litera (a) prevăzut la articolul 12 alineatul (1) din Directiva habitate, pentru motivul că derogările de la acest sistem nu sunt acordate cu respectarea condițiilor prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din această directivă (a se vedea în acest sens hotărârea Comisia/Regatul Unit, citată anterior, punctul 22).

25 Întrucât această ultimă dispoziție prevede un regim de exceptare care trebuie să fie de strictă interpretare și să atribuie autorității cu putere de decizie sarcina probei existenței condițiilor cerute pentru fiecare derogare, statele membre sunt obligate să garanteze că orice intervenție care aduce atingere speciilor protejate nu este autorizată decât pe baza unor decizii care conțin o motivare precisă și adecvată care face referire la motivele, la condițiile și la cerințele prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate (a se vedea în acest sens hotărârea din 8 iunie 2006, WWF Italia și alții, C-60/05, Rec., p. I-5083, punctul 34).

26 În speță, este cert că:

— autoritățile finlandeze autorizează în fiecare an, în mod limitat, vânătoarea de lupi cu titlu derogatoriu;

— conform raportului referitor la amenințarea care planează asupra speciilor în Finlanda în 2000, publicat în cursul anului 2001 de Ministerul Mediului și de Centrul Finlandez pentru Mediu [Pertti Rassi, Aulikki Alanen, Tiina Kanerva ja Ilpo Mannerkoski (toim.): Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Uhanalaisten lajien II seurantaryhmä. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki 2001], lupul este clasificat printre speciile aflate în pericol în Finlanda;

— în acest raport, se menționează că numărul de indivizi capabili să se reproducă este mai mic de 50, cifră care constituie limita sub care există un pericol critic de extincție;

— conform punctului 7.2 din planul de gestionare a populației de lupi, publicat în 2005 de Ministerul Agriculturii și Pădurilor (denumit în continuare „planul de gestionare"), se poate estima că, în Finlanda, ar trebui să existe 20 de cupluri reproducătoare pentru a se garanta menținerea pe termen lung a populației de lupi drept componentă viabilă a habitatelor naturale;

— în ceea ce privește anii 2001, 2002, 2003 și 2004, conform punctului 2.1.5 din planul de gestionare, numărul de cupluri reproducătoare era estimat la respectiv 11, 12, 13 și 16.

27 În consecință, reiese că, având în vedere criteriul prevăzut la articolul 1 litera (i) prima liniuță din Directiva habitate, stadiul de conservare a lupului în Finlanda nu era corespunzător la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat.

28 Or, articolul 16 alineatul (1) din această directivă face din stadiul corespunzător de conservare a populațiilor speciilor respective în aria lor de extindere naturală o condiție necesară și prealabilă pentru acordarea derogărilor pe care le prevede (a se vedea hotărârea din 10 mai 2007, Comisia/Austria, C-508/04, Rep., p. I-3787, punctul 115).

29 În aceste circumstanțe, acordarea unor astfel de derogări ar rămâne posibilă cu titlu excepțional atunci când este stabilit în mod corespunzător că nu sunt de natură să agraveze stadiul necorespunzător de conservare a populațiilor amintite sau să împiedice readucerea acestora la un stadiu de conservare corespunzător. Într-adevăr, asemenea considerațiilor formulate de Comisie, în special la punctele 47-51 din secțiunea a III-a din orientările sale privind protecția strictă a speciilor de animale de interes comunitar prevăzută prin Directiva habitate (Guidance document on the strict protection of animal species of community interest provided by the „Habitats" Directive 92/43/EEC, versiunea finală, februarie 2007), nu este exclus ca sacrificarea unui număr limitat de specimene să nu aibă incidență asupra obiectivului menționat la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate, care constă în menținerea, într-un stadiu de conservare corespunzător, a populației de lupi în aria sa de extindere naturală. Prin urmare, o astfel de derogare ar fi neutră pentru specia respectivă.

30 Din două decizii de eliberare a permisului de vânătoare de lupi, luate de autoritățile finlandeze înainte ca scrisoarea de punere în întârziere să fie trimisă Republicii Finlanda de către Comisie și depuse la Curte de către aceasta din urmă, reiese că autoritățile respective au permis, în aceste două cazuri, vânarea unui număr determinat de lupi într-o zonă geografică bine delimitată, însă fără a se întemeia pe o evaluare a stării de conservare a speciei, fără a furniza o motivare precisă și adecvată cu privire la lipsa unei alternative satisfăcătoare și fără a identifica cu precizie lupii care cauzează pagube importante și care puteau fi sacrificați.

31 Or, astfel de decizii care, pe de o parte, nu se întemeiază pe o evaluare a impactului avut de sacrificarea lupilor, pe care o autorizează, asupra menținerii într-un stadiu de

conservare corespunzător a populației acestei specii în aria sa de extindere naturală și care, pe de altă parte, nu cuprind o motivare precisă și adecvată cu privire la lipsa unei alternative satisfăcătoare, sunt contrare articolului 16 alineatul (1) din Directiva habitate.

32 Cu toate acestea, trebuie amintit că, astfel cum reiese de la punctul 21 al prezentei hotărâri, Comisia nu intenționează, prin prezenta acțiune, să denunțe cazuri concrete, ci critică practica administrativă a autorităților finlandeze în materie de vânătoare de lupi.

33 În această privință, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în cazul în care comportamentul unui stat, constând într-o practică administrativă contrară cerințelor dreptului comunitar, poate fi de natură să constituie o neîndeplinire a obligațiilor în sensul articolului 226 CE, această practică administrativă trebuie să prezinte un anumit grad de continuitate și de generalitate (a se vedea în special hotărârea Comisia/Germania, citată anterior, punctul 50).

34 În plus, astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă, existența unei neîndepliniri a obligațiilor trebuie apreciată în funcție de situația din statul membru, astfel cum aceasta se prezenta la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat (a se vedea în special hotărârea din 26 aprilie 2005, Comisia/Irlanda, C-494/01, Rec., p. I-3331, punctul 29).

35 În acest caz, Comisia nu a prezentat niciuna dintre deciziile referitoare la eliberarea de permise de vânătoare de lupi pe care autoritățile finlandeze le-au luat ulterior deciziilor menționate la punctul 30 din prezenta hotărâre, cu excepția a două decizii datând din 2006, la care face referire pentru a pune în evidență progresul realizat între timp în materie de către autoritățile finlandeze.

36 De altfel, Comisia, care nu a invocat niciodată în cadrul prezentei proceduri o lipsă de cooperare loială a respectivelor autorități cu privire la comunicarea deciziilor care au dus la eliberarea permiselor de vânătoare, nu a prezentat Curții nicio decizie de acest tip care să dateze din perioada ce corespunde sfârșitului procedurii precontencioase și care să poată furniza Curții elementele necesare pentru verificarea temeiniciei motivelor invocate.

37 În plus, trebuie amintit că, astfel cum s-a subliniat la punctul 26 din prezenta hotărâre, numărul de cupluri reproducătoare a trecut de la 11 la 16 în perioada corespunzătoare anilor 2001-2004. Mai mult, nu se contestă că, în cursul aceleiași perioade, numărul total al lupilor prezenți pe teritoriul finlandez a trecut de la 110-130 de specimene la 185-200 de specimene.

38 Aceste date, deși nu sunt în sine concludente, sunt, în orice caz, de natură să demonstreze că, în pofida vânătorii de lupi autorizată în Finlanda cu titlu derogatoriu, stadiul de conservare a speciei respective s-a ameliorat în mod sensibil și constant în acest stat membru în cursul perioadei cuprinse între faza precontencioasă și o parte semnificativă a celei care precedă introducerea prezentei acțiuni.

39 Astfel, Comisia nu a adus elemente de probă suficiente cu privire la existența unei practici administrative constând, pentru autoritățile finlandeze, în eliberarea permiselor de vânătoare de lupi fără a se întemeia pe o evaluare a stării de conservare a speciei sau fără a furniza o motivare precisă și adecvată a lipsei unei alternative satisfăcătoare.

40 În ceea ce privește motivul Comisiei întemeiat pe faptul că permisele de vânătoare sunt eliberate cu titlu preventiv sau, în orice caz, fără să se fi stabilit în mod

corespunzător o legătură cu indivizii care cauzează pagube importante, trebuie să se constate că, astfel cum a subliniat și avocatul general la punctul 29 din concluzii, articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate nu impune producerea unor pagube importante ca element prealabil pentru adoptarea măsurilor derogatorii.

41 Cu toate acestea, este adevărat că guvernul finlandez recunoaște că, întrucât lupul este un animal care trăiește în general în haită, permisele de vânătoare nu ar putea viza întotdeauna specimenul sau specimenele care cauzează pagube importante.

42 Deși nu este exclus *a priori* că autorizarea sacrificării unuia sau a mai multor indivizi dintr-o haită de lupi, dintre care anumite specimene cauzează sau pot cauza astfel de pagube, poate preveni, elimina sau reduce aceste pagube, trebuie să se constate că elementele din dosar nu sunt de natură să confirme această ipoteză.

43 În această privință, trebuie să se sublinieze că, astfel cum s-a menționat la punctul 5.4.5 din planul de gestionare, potrivit unei anumite opinii, o vânătoare permanentă ar face ca lupii să se ferească de om și ar contribui, prin urmare, la reducerea pagubelor, în timp ce, potrivit unei alte opinii, vânarea lupilor care aparțin unor haite ar determina o înmulțire a pagubelor. Pe de altă parte, se precizează că sunt disponibile puține studii biologice cu privire la acest subiect.

44 În aceste condiții, motivul Comisiei întemeiat pe faptul că permisele de vânătoare sunt eliberate cu titlu preventiv trebuie admis.

45 În ceea ce privește circumstanța potrivit căreia deciziile de eliberare a permiselor de vânătoare de lupi sunt supuse și unei limite superioare regionale de specimene care pot fi sacrificate în fiecare district de protecție a vânatului, aceasta nu poate fi considerată ca fiind contrară articolului 16 alineatul (1) din Directiva habitate. Într-adevăr, această limită, care este stabilită în funcție de cantitatea de specimene care pot fi suprimate fără a pune în pericol specia respectivă, constituie, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 33 din concluzii, numai cadrul în care districtele de protecție a vânatului pot elibera permise de vânătoare atunci când, în plus, sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate.

46 Având în vedere în special precizările de la punctul 8 din prezenta hotărâre, faptul că, în cursul sezonului 2003-2004, limita în discuție a fost în realitate depășită, nu poate fi, în sine, suficient pentru a dovedi că autoritățile finlandeze au eliberat permise de vânătoare într-o măsură care poate dăuna menținerii într-un stadiu de conservare corespunzător a populațiilor de lupi în aria lor de extindere naturală.

47 Rezultă din cele ce precedă că, prin autorizarea vânătorii de lupi cu titlu preventiv, fără să se fi stabilit că aceasta este de natură să prevină pagube importante în sensul articolului 16 alineatul (1) litera (b) din Directiva habitate, Republica Finlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 12 alineatul (1) și al articolului 16 alineatul (1) litera (b) din această directivă și că acțiunea Comisiei trebuie respinsă cu privire la restul motivelor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 În temeiul articolului 69 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul de procedură, Curtea poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată, în special în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere.

49 Întrucât, în speță, părțile au căzut în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, se impune să se decidă ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Prin autorizarea vânătorii de lupi cu titlu preventiv, fără să se fi stabilit că aceasta este de natură să prevină pagube importante în sensul articolului 16 alineatul (1) litera (b) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, Republica Finlanda nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 12 alineatul (1) și al articolului 16 alineatul (1) litera (b) din această directivă.

2) Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.

3) Comisia Comunităților Europene și Republica Finlanda suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături